



Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej



Departament Ubezpieczeń Społecznych
Zastępca Dyrektora
Sebastian Kamiński

DUS-II.055.42.2024.MBu
Warszawa, dnia 2025-01-14

Szanowny Panie,

działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w związku z Pana petycją w sprawie waloryzacji składek emerytalnych oraz waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1631, ze zm., zwanej dalej: ustawą emerytalną), waloryzację składek przeprowadza się corocznie od dnia 1 czerwca każdego roku, poczynając od waloryzacji za rok 2000, z uwzględnieniem art. 25a ustawy emerytalnej. W wyniku przeprowadzonej waloryzacji stan konta, nie może ulec obniżeniu. W ust. 4 powołanego artykułu wskazano, że waloryzacji rocznej podlega kwota składek zewidencjonowana na koncie ubezpieczonego na dzień 31 stycznia roku, za który jest przeprowadzana waloryzacja, powiększona o kwoty z tytułu wcześniejszych waloryzacji. W myśl art. 25 ust. 5 ustawy emerytalnej waloryzacja roczna składek polega na pomnożeniu kwoty zapisanych na koncie ubezpieczonego składek na ubezpieczenie emerytalne przez wskaźnik waloryzacji.

Powołany w przepisie art. 25a ustawy emerytalnej ma zastosowanie przy ustalaniu wysokości emerytury do składek na ubezpieczenie emerytalne zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu 31 stycznia roku, za który przeprowadzono ostatnią waloryzację, o której mowa w art. 25 ww. ustawy. Kwota tych składek waloryzowana jest kwartalnie.

Podkreślić należy, że ustawodawca w art. 25a ust. 2 ustawy emerytalnej określił szczegółowe zasady ustalania wysokości emerytury, z których wynika, że w przypadku ustalania wysokości emerytury:

- w pierwszym kwartale danego roku - ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za trzeci kwartał poprzedniego roku,
- w drugim kwartale danego roku - ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za czwarty kwartał poprzedniego roku,
- w trzecim kwartale danego roku - ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za pierwszy kwartał danego roku,
- w czwartym kwartale danego roku - ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za drugi kwartał danego roku.

Waloryzacji kwartalnej podlega kwota składek zewidencjonowanych na ostatni dzień pierwszego miesiąca kwartału, za który przeprowadzana jest waloryzacja, powiększona o kwoty uzyskane w wyniku poprzednich waloryzacji kwartalnych. Waloryzacja kwartalna składek polega na pomnożeniu zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego składek przez wskaźnik waloryzacji kwartalnej.

Z przywołanych powyżej przepisów wynika, że zasadą waloryzacji składek jest waloryzacja roczna, a waloryzacja kwartalna przewidziana w art. 25a ustawy emerytalnej stanowi odstępstwo od waloryzacji rocznej. Oznacza to, że waloryzację przeprowadza się systemem rocznym do czasu, gdy ubezpieczony zgłosi wniosek o emeryturę. W związku ze zgłoszeniem wniosku o emeryturę przeprowadzana jest waloryzacja kwartalna za okresy, za które składki nie były objęte waloryzacjami rocznymi. Mechanizm rocznej waloryzacji jest zatem uzupełniony waloryzacją kwartalną, która ma na celu zabezpieczenie stanu konta ubezpieczonego przed dewaluacją w okresie, za który nie można już przeprowadzić waloryzacji rocznej, ponieważ ubezpieczony zgłosił wniosek o emeryturę, przerywając cykl waloryzacji tą metodą.

Jednocześnie Departament informuje, że po przejściu na emeryturę świadczenie podlega corocznie waloryzacji od dnia 1 marca. Z ekonomicznego punktu widzenia waloryzacja świadczeń jest wynikiem spadku siły nabywczej pieniądza spowodowanym głównie przez inflację i ma na celu urealnienie wartości wypłacanych świadczeń w odniesieniu do wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, dostosowując - w sposób ciągły - wartość wypłacanych świadczeń do zmian cen. Jednocześnie w sytuacji trwałego wzrostu gospodarczego uzasadnione jest zwiększanie wskaźnika waloryzacji o część realnego wzrostu wynagrodzeń.

Obecnie obowiązujące zasady waloryzacji świadczeń określa ustawa emerytalna, zgodnie z którą waloryzacja przeprowadzana jest przy zastosowaniu procentowego wskaźnika waloryzacji, który odpowiada średniorocznemu wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym zwiększonemu o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym. Zwiększenie wskaźnika waloryzacji o co najmniej 20% realnego wzrostu płac jest corocznie przedmiotem negocjacji w ramach Rady Dialogu Społecznego, przeprowadzanych w czerwcu.

Waloryzacja świadczeń emerytalno-rentowych jest jednym z głównych zadań realizowanych w ramach polityki społecznej państwa. Stanowi ona element konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego, wyrażonego w art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, co oznacza konieczność istnienia mechanizmu utrzymywania wszystkich świadczeń na poziomie ich realnej wartości.

Obowiązujący mechanizm wyżej opisanej waloryzacji procentowej umożliwia nie tylko zachowanie realnej wartości świadczeń, ale także decyduje o udziale populacji osób już nieaktywnych zawodowo we wzroście gospodarczym, a tym samym wzroście poziomu życia całego społeczeństwa.

Mając na uwadze przedstawiony wyżej stan, uprzejmie informuję, że w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie prowadzi się prac w kierunku realizacji zgłoszonego przez Pana postulatu.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku
Sebastian Kamiński
Zastępca Dyrektora
Departamentu Ubezpieczeń Społecznych
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

Do wiadomości:
Biuro Ministra
dot. petycji nr 127-2024